

умов для відновлення ресурсів та підвищення психологічної грамотності персоналу є ключовими напрямками, що забезпечують збереження психічного благополуччя правоохоронців і підвищують ефективність їхньої професійної діяльності [1; 3].

Список використаних джерел

1. Burnout and Post-traumatic Stress Disorders in Police Officers: Systematic Review and Meta-analysis. *Journal of Police and Criminal Psychology*. 2025. Vol. 40. № 2. P. 70–88.

2. Ruminations and occupational stress as predictors of post-traumatic stress disorder and burnout among police officers. *Psychiatry Research*. 2021. Vol. 299. P. 33–41.

3. Психологічне благополуччя та стратегії протидії професійному вигоранню працівників правоохоронних органів. *Public Administration and Law Review*. 2023. Вип. 3 (11). С. 40–46.

Віталіна Костенко,

здобувач ступеня вищої освіти
бакалавра навчально-наукового
експертно-криміналістичного інституту
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

Марина Галич,

доцент кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі психології,
доцент

ВПЛИВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Освітнє середовище вищого навчального закладу впливає на формування особистості майбутнього поліцейського через надання знань і навичок, формування професійної етики та цінностей, розвиток комунікативних та лідерських якостей та створення умов для фізичного і психологічного розвитку. Це комплексний вплив, що охоплює як теоретичну підготовку, так і практичну адаптацію до майбутньої професії. За визначенням

освітнє середовище є сукупністю соціально-педагогічних, психологічних, матеріально-технічних і інформаційних умов, які сприяють розвитку, навчання й виховання особистості.

Дослідження різних аспектів впливу освітнього середовища закладів вищої освіти на формування особистості майбутнього поліцейського представлено у працях низки українських учених. Зокрема, В. О. Блінов аналізує психологічні механізми професійного становлення курсантів закладів системи МВС; О. В. Тимченко досліджує особливості психологічної готовності до професійної діяльності в екстремальних умовах; С. Д. Максименко обґрунтовує значення соціально-психологічних чинників у розвитку особистості фахівця; О. Ф. Бондаренко акцентує увагу на формуванні морально-ціннісних орієнтацій правоохоронців у процесі професійної підготовки. Значний внесок у розроблення проблеми психологічної адаптації зробила Т. М. Титаренко, яка описує концепцію життєстійкості та адаптації особистості в умовах професійних викликів. Питанням формування професійної компетентності та психологічної культури працівників поліції присвячені також праці В. О. Климчука, О. М. Бандурки, І. І. Приходька, В. В. Москаленка [1].

Становлення та розвиток професійної ідентичності правоохоронців здебільшого відбувається під час навчання у ЗВО системи МВС. Розвиток професійної направленості особистості як майбутнього спеціаліста під час навчання у вищому навчальному закладі проходить ряд етапів. По-перше, етап широкого знайомства з професією, пов'язаний зі вступом до нової соціальної ролі, освоєнням загальних наукових та спеціальних основ професії. По-друге, етап спеціалізованого розвитку направленості особистості, який пов'язаний з розвитком професійного інтересу, набуттям упевненості у правильному виборі професії, посиленням інтересу до спеціальних предметів та навчально-виховного процесу. По-третє, етап укріплення професійної спрямованості, пов'язаний з установками на майбутню успішну діяльність, бажаннями та намірами її повного засвоєння. Тож професійний розвиток, розпочинаючись із вибору

професії, усвідомлення її змісту і формування власних уявлень про неї, вперше яскраво актуалізується під час навчання у вищому навчальному закладі, де підготовка до виконання професійних функцій стає цілеспрямованою і структурованою, чітко зорієнтованою на певне коло професій.

Структурними компонентами формування особистості в курсантів є: педагогічний компонент – це вплив особистості викладача; соціальний компонент – це соціальний клімат в навчальному закладі інформаційні технології – оснащення аудиторій, доступ до сучасних технологій, спортивної бази, бібліотек [2].

Особистість викладача у вищому навчальному закладі має визначальний вплив на формування особистості майбутнього поліцейського. У цьому процесі викладач виступає не лише джерелом знань, а й моральним орієнтиром, наставником, вихователем і прикладом для наслідування.

Майбутні поліцейські, перебуваючи на етапі активного формування особистості, часто ідентифікують себе з авторитетними фігурами, зокрема з викладачами. Якщо викладач дотримується норм етики, демонструє повагу до студентів, поводить себе гідно, чесно, справедливо – це сприяє формуванню аналогічних якостей у курсантів: доброчесності, справедливості, гуманізму, рішучості.

Особливу цінність має викладач, який має реальний досвід роботи в поліції – передає не лише теоретичні знання, а й практичні кейси, формує реалістичне уявлення про роботу в поліції, готує до нестандартних ситуацій. Особистість викладача – це один із головних чинників формування особистості майбутнього поліцейського. Його професіоналізм, моральні якості, стиль спілкування, педагогічна культура і життєва позиція безпосередньо впливають на майбутнього працівника поліції.

Соціальний клімат – це сукупність міжособистісних стосунків, норм поведінки, морально-психологічна атмосфера в колективі (курсантському, викладацькому), рівень підтримки, довіри, справедливості та співпраці в навчальному середовищі.

Соціальний клімат у ЗВО є одним із ключових чинників формування особистості майбутнього поліцейського. Він впливає на розвиток моральних якостей, психологічної стійкості, комунікативних навичок, професійної мотивації. Позитивне соціальне середовище сприяє становленню високоморального, відповідального, відкритого до людей правоохоронця, тоді як негативне – може спричинити викривлення цінностей, професійне вигорання та девіантні прояви в поведінці.

Позитивний соціальний клімат забезпечує емоційну підтримку, допомагає подолати стрес, тривожність, конфлікти. Завдяки доброзичливій атмосфері курсанти навчаються відповідальності, відкритості, толерантності, ініціативності.

Інформаційні технології стрімко проникають у всі сфери життя людини, й освіта не є винятком. Використання комп'ютерів, Інтернету та інших цифрових інструментів відкриває нові можливості для навчання, роблячи його більш ефективним, цікавим та доступним з одного боку.

Інформаційні технології у ЗВО охоплюють: використання електронних платформ навчання (Moodle, Google Classroom, тощо), відеолекції, онлайн-курси, інтерактивні тренажери, віртуальне моделювання ситуацій (симуляції оперативних дій, розслідувань), застосування штучного інтелекту в навчальних цілях, цифрові бібліотеки, бази даних, правові системи. А навчання в умовах нашого часу з огляду нестабільності навчання в офлайн режимі, можна легко перейти на навчання у дистанційну форму.

Сучасні технології дозволяють візуалізувати складні поняття, моделювати процеси, використовувати інтерактивні завдання та тести, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Інформаційні технології відіграють дедалі важливішу роль у сучасному освітньому просторі. Їх використання може зробити навчання більш ефективним, цікавим та доступним для всіх [3].

Отже, проаналізувавши основні аспекти теми, можна дійти висновку, що важливим для формування майбутнього працівника поліції у процесі навчання є вплив особистості викладача, соціальний клімат навчального закладу та інформаційні

технології. Саме ці чинники сприяють не лише засвоєнню професійних знань та навичок, але й формуванню моральних якостей, високого рівня дисциплінованості, відповідальності та стійкої професійної мотивації. Ефективна взаємодія між курсантами і викладачами, підтримка позитивного освітнього середовища, а також інтеграція сучасних цифрових засобів навчання забезпечують комплексний розвиток особистості та професійної компетентності майбутніх правоохоронців.

Список використаних джерел

1. Братко (Сорока) М. В. Сутнісний зміст поняття «освітнє середовище ВНЗ». *Педагогічна освіта: теорія і практика* : зб. наук. праць. Київ, 2012. Т. 18. С. 50–55.

2. Борисова О. М. Про роль професійної діяльності в розвитку особистості. *Психологічне формування і розвиток особистості*. Львів, 2002. С. 146.

3. Ліщинська Л. Б. Використання інноваційних і традиційних технологій навчання у ВНЗ в умовах інформатизації освіти. *Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія* : матеріали міжвуз. вебінару. Вінниця, 2017. С. 56–60. URL: http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf

Анна Лапутько,

аспірант науково-дослідної лабораторії з проблем управління правоохоронною діяльністю та її психологічного супроводження інституту навчально-наукового інституту післядипломної освіти Національної академії внутрішніх справ

ВТРАТА ПОБРАТИМА: ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Актуальність наукового аналізу проблеми психології втрати побратимів в сучасних українських реаліях життя складно переоцінити. Це обумовлено комплексом гуманітарних, культурних, соціальних та психологічних, чинників. Збройна агресія проти України спричинила масштабні бойові дії, що